

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015
Кафедра міжнародного публічного права

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою
(пост. п. 6 від 02.07.2020 р.)
Ректор

А. А. Мазаракі

**МІЖНАРОДНЕ МОРСЬКЕ ПРАВО/
INTERNATIONAL LAW OF THE SEA**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	доктор філософії	/	PhD
галузь знань	29 Міжнародні відносини	/	International Relations
спеціальність	293 Міжнародне право	/	International Law

Київ 2020

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ заборонено

Автор: Л.М. Дешко, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного публічного права Київського національного торговельно-економічного університету.

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародного публічного права 17.02.2020 р., протокол № 10.

Рецензенти: М. О. Медведєва, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
Д. О. Заболотня, Генеральний секретар, керівник апарату Президента Українського національного комітету Міжнародної Торгової Палати.

МІЖНАРОДНЕ МОРСЬКЕ ПРАВО/ INTERNATIONAL LAW OF THE SEA РОБОЧА ПРОГРАМА COURSE OUTLINE

освітній ступінь	доктор філософії	/	PhD
галузь знань	29 Міжнародні відносини	/	International Relations
спеціальність	293 Міжнародне право	/	International Law

**СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН
ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)**

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
	Усього годин / кредитів	з них			
		лекції	практичні (семінарські) заняття	самостійна робота	
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Міжнародне морське право та глобалізаційні процеси сучасності	6	1	1	4	ТЗ, О, Д
Тема 2. Міжнародно-правовий статус морських просторів з національною юрисдикцією та змішаним правовим режимом	8	1	1	6	ТЗ, О, Д
Тема 3. Морські простори із міжнародним правовим режимом та спеціальним правовим режимом	8	1	1	6	ТЗ, О, Д
Тема 4. Поняття і правовий статус морського судна. Екіпаж морського судна	8	1	1	6	ТЗ, О, Д

Тема 5. Міжнародно-правове регулювання перевезення пасажирів, багажу та вантажу на морському транспорті. Страхування в міжнародному морському праві	11	3	2	6	ТЗ, О, Д
Тема 6. Міжнародно-правове регулювання безпеки мореплавства	8	1	1	6	ТЗ, О, Д
Тема 7. Міжнародні міжурядові та неурядові організації, їх вплив на розвиток міжнародного морського права	11	2	1	8	ТЗ, О, Д
Тема 8. Міжнародна морська організація як правовий регулятор у сфері торговельного мореплавства	11	2	1	8	ТЗ, О, Д
Тема 9. Міжнародно-правове співробітництво в галузі охорони морського	10	2	2	6	ТЗ, О, Д

середовища					
Тема 10. Вирішення міжнародних морських спорів	9	2	1	6	ТЗ, О, Д
Разом	90/3	16	12	62	
Підсумковий контроль – залік					

Умовні скорочення:

опитування – О;

творче завдання – ТЗ.

дискусія – Д;

**ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ
(СЕМІНАРСЬКИХ), САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ**

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
<p>Знати понятійно-категоріальний апарат навчальної дисципліни; основні концепції та теорії щодо предмету, методу, сутності, системи, джерел, принципів міжнародного морського права, а також щодо глобалізаційних процесів сучасності та їх впливу на розвиток міжнародного морського права.</p> <p>Вміти аналізувати норми міжнародного морського права, прогнозувати вплив на розвиток міжнародного морського права глобалізаційних процесів сучасності, застосовувати знання і розуміння основних джерел міжнародного морського права.</p>	<p>Тема 1. Міжнародне морське право та глобалізаційні процеси сучасності Лекція 1.</p> <p>Тема 1. Міжнародне морське право та глобалізаційні процеси сучасності План лекції.</p> <p>1. Предмет, методи та сутність міжнародного морського права, система міжнародного морського права: доктринальні підходи.</p> <p>2. Поняття, класифікація джерел міжнародного морського права.</p> <p>3. Поняття та принципи міжнародного морського права.</p> <p>4. Глобалізаційні процеси сучасності та їх вплив на розвиток міжнародного морського права.</p> <p>5. Фактори інституціоналізації правового регулювання торговельного мореплавства.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3,5, 6-8. Додатковий: 3.</p> <p>Самостійна робота здобувачів</p> <p>1. Підготувати наукову доповідь на одну з тем: «Вплив економічної глобалізації на розвиток міжнародного морського права»; «Фактори де-глобалізації, її вплив на розвиток міжнародного морського права».</p> <p>2. Підготувати тези на тему: «Міжнародний морський правопорядок: сутність та особливості».</p>	6

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
	<p>3. Підготувати аналітичну записку на тему: «Роль практики Міжнародного Суду ООН, Міжнародного трибуналу з морського права в розвитку міжнародного морського права».</p>	
	<p>Практичне заняття 1. Міжнародне морське право та глобалізаційні процеси сучасності Питання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепції глобальної правової системи, місце в ній міжнародного морського права. 2. Джерела та принципи міжнародного морського права. 3. Міжнародний морський правопорядок. 	
<p>Знати особливості міжнародно-правового статусу морських просторів з національною юрисдикцією та змішаним правовим режимом. Вміти аналізувати правове положення прибережних держав та держав, що не мають виходу до моря, розмежовувати їх права у територіальному морі та виключній економічній зоні, застосовувати знання і розуміння щодо конкретних правовідносин.</p>	<p>Тема 2 Міжнародно-правовий статус морських просторів з національною юрисдикцією та змішаним правовим режимом Лекція 1 Міжнародно-правовий статус морських просторів з національною юрисдикцією та змішаним правовим режимом План лекції.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правовий режим внутрішніх вод. 2. Правовий режим територіального моря. Принцип мирного проходу територіального моря. 3. Правовий режим архіпелажних вод. Особливості поширення суверенітету держави-архіпелагу на архіпелажні води. 4. Правовий режим прилеглої зони. 5. Правовий режим виключної 	8

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
	<p>економічної зони.</p> <p>6. Правовий режим континентального шельфу.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3,5, 6-8. Додатковий: 3.</p>	
	<p>Самостійна робота здобувачів</p> <p>1. Підготувати аналітичну записку на тему «Правовий режим виключної економічної зони».</p> <p>2. Підготувати наукову доповідь на тему: «Принцип мирного проходу територіального моря та правовий режим окупованої території».</p> <p>3. Підготувати тези доповіді на тему: «Правовідносини у сфері пошуку, розвідки та видобутку нафти і газу в акваторіях, що перебувають під юрисдикцією України».</p>	
	<p>Практичне заняття 1.</p> <p>Міжнародно-правовий статус морських просторів з національною юрисдикцією та змішаним правовим режимом</p> <p>Питання до заняття.</p> <p>1. Правовий режим внутрішніх вод та портів. Юрисдикція у внутрішніх водах.</p> <p>2. Правовий режим територіального моря. Принцип мирного проходу територіального моря. Правовий режим окупованої території.</p> <p>3. Правовий режим прилеглої зони.</p> <p>4. Правовий режим виключної економічної зони. Право проходу</p>	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
	<p>суден у виключних економічних зонах.</p> <p>5. Правовий режим континентального шельфу.</p>	
<p>Знати принцип свободи відкритого моря та району морського дна.</p> <p>Вміти застосовувати знання і розуміння щодо морських просторів із міжнародним правовим режимом та спеціальним правовим режимом щодо конкретних правовідносин, а також при прогнозуванні розвитку відповідних суспільних відносин в умовах динамічних світових перетворень.</p>	<p>Тема 3</p> <p>Морські простори із міжнародним правовим режимом та спеціальним правовим режимом</p> <p>Лекція 2.</p> <p>Морські простори із міжнародним правовим режимом та спеціальним правовим режимом</p> <p>План лекції.</p> <p>1. Правовий статус вод відкритого моря. Міжнародно-правовий режим відкритого моря. Принцип свободи відкритого моря.</p> <p>2. Правовий режим Району морського дна.</p> <p>3. Правовий режим проток, які використовуються для міжнародного судноплавства.</p> <p>4. Правовий режим міжнародних рік та озер.</p> <p>5. Правове регулювання судноплавства по річці Дунай.</p> <p>6. Правовий режим Арктики та Антарктики.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3,5, 6-8. Додатковий: 3.</p> <hr/> <p>Самостійна робота здобувачів</p> <p>1. Підготувати наукову доповідь: «Компетенція та порядок роботи органів управління ресурсами Міжнародного району морського дна».</p> <p>2. Підготувати наукове повідомлення на тему: «Правовий статус Керченської протоки».</p>	8

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
	<p>Практичне заняття 2. Морські простори із міжнародним правовим режимом та спеціальним правовим режимом Питання до заняття.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правовий статус та принципи вод відкритого моря. Переслідування по гарячим слідам. Акти насильства у водах відкритого моря. 2. Міжнародний район морського дна. 3. Правовий режим проток, які використовуються для міжнародного судноплавства. 4. Правовий режим та статус морських каналів. Правовий режим міжнародних рік та озер. 	
<p>Знати особливості застосування зручних прапорів, реєстрації та ідентифікації суден, а також відмінності торговельних суден від інших; правовий статус морського судна та екіпажу. Вміти застосовувати знання і підходи щодо правового статусу морського судна та його екіпажу, страхуння в міжнародному морському праві, прогнозувати розвиток відповідних суспільних відносин в умовах динамічних світових перетворень.</p>	<p>Тема 4 Поняття і правовий статус морського судна. Екіпаж морського судна. Страхування в міжнародному морському праві Лекція 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і правовий статус морського судна. 2. Правовий статус екіпажу морського судна. 3. Капітан судна як орган дізнання. Нотаріальні повноваження капітана. 4. Надзвичайні дії капітана в стані крайньої необхідності. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3,5, 6-8. Додатковий: 3,6.</p> <p>Самостійна робота здобувачів 1. Підготувати наукову доповідь на тему: «Прапор судна. Зручні прапори».</p>	8

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
	<p>2. Підготувати наукові повідомлення на теми: «Обов'язок рятування людей та майна на морі і надання медичної допомоги» та «Обов'язки судновласника».</p> <p>Практичне заняття 2. Поняття і правовий статус морського судна. Екіпаж морського судна. Страхування в міжнародному морському праві Питання до заняття.</p> <p>1. Поняття торговельного судна як морського транспортного засобу та форми власності на судно. 2. Обов'язок рятування людей та майна на морі і надання медичної допомоги. 3. Взаємовідносини капітана судна і консула.</p>	
<p>Знати особливості міжнародно-правового регулювання перевезення пасажирів, багажу та вантажу на морському транспорті, а також страхування в міжнародному морському праві. Вміти застосовувати знання і розуміння норм міжнародного морського права при укладанні договорів фрахтування суден, коносаменту, договору морського страхування та ін. відповідних</p>	<p>Тема 5 Міжнародно-правове регулювання перевезення пасажирів, багажу та вантажу на морському транспорті. Страхування в міжнародному морському праві Лекція 3-4. Міжнародно-правове регулювання перевезення пасажирів, багажу та вантажу на морському транспорті. Страхування в міжнародному морському праві План лекції.</p> <p>1. Міжнародно-правове регулювання перевезення пасажирів на морському транспорті. 2. Міжнародно-правове регулювання перевезення вантажу на морському транспорті. 3. Міжнародно-правове регулювання перевезення багажу</p>	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
договорів, при формуванні суджень про юридичні наслідки загальної та приватної аварії.	на морському транспорті. 4. Страхування в міжнародному морському праві. Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3,5, 6-8. Додатковий: 3-6.	
	<i>Самостійна робота здобувачів</i> 1. Підготувати аналітичну записку на тему «Правила доброї морської практики при перевезенні вантажу». 2. Підготувати наукову доповідь на тему «Небезпечний вантаж: маршрут і термін перевезення». 3. Підготувати аналітичну записку на тему «Втручання прибрежної держави у відкритому морі у випадках аварій, які призводять до забруднення нафтою: сорозмірність вжиття заходів дійсно вчиненій або загрожуючій шкоді».	11
	Практичне заняття 3 Міжнародно-правове регулювання перевезення пасажирів, багажу та вантажу на морському транспорті Питання до заняття. 1. Морське перевезення пасажирів та їх багажу: права, обов'язки і відповідальність перевізника, пасажирів. 2. Права, обов'язки і відповідальність сторін за морське перевезення вантажів. 3. Юридичні наслідки загальної та приватної аварії в міжнародному морському праві.	
Знати особливості міжнародно-правового	Тема 6 Міжнародно-правове регулювання безпеки мореплавства	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
<p>регулювання безпеки мореплавства. Вміти застосовувати знання і розуміння для підвищення ефективності забезпечення безпеки мореплавства.</p>	<p>Лекція 4. Міжнародно-правове регулювання безпеки мореплавства План лекції. 1. Безпека мореплавства як глобальна проблема сучасності. 2. Міжнародні угоди у сфері забезпечення безпеки мореплавства. 3. Піратство та тероризм на морі. Список рекомендованих джерел: Основний: 1,3,4, 6-8. Додатковий: 3-4.</p>	
	<p>Самостійна робота здобувачів 1. Підготувати аналітичну записку на тему: «Міжнародні угоди у сфері забезпечення безпеки мореплавства», в якій висвітлити особливості угод, пов'язаних з проектуванням, конструкцією та обладнанням; пов'язаних з експлуатацією судна; які стосуються організації пошуку і рятування; які стосуються організації розслідування аварійних морських подій та інспектування в портах. 2. Підготувати наукову доповідь на тему: «Співробітництво держав у боротьбі з проявами піратства».</p>	8
	<p>Практичне заняття 4 Міжнародно-правове регулювання безпеки мореплавства Питання до заняття 1. Навігаційні, технічні та експлуатаційні правила забезпечення безпеки мореплавства.</p>	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
	<p>2. Особливості правового регулювання міжнародних відносин у сфері боротьби з піратством.</p> <p>3. Особливості правового регулювання міжнародних відносин у сфері боротьби з морським тероризмом.</p>	
<p>Знати сутність діяльності міжнародних міжурядових та неурядових організацій, їх роль в розвитку міжнародного морського права.</p> <p>Вміти застосовувати знання і розуміння при визначенні правового статусу міжнародних міжурядових та неурядових організацій, прогнозуванні її впливу на розвиток міжнародного морського права</p>	<p>Тема 7</p> <p>Міжнародні міжурядові та неурядові організації, їх вплив на розвиток міжнародного морського права</p> <p>Лекція 5</p> <p>Міжнародні міжурядові та неурядові організації, їх вплив на розвиток міжнародного морського права</p> <p>План лекції</p> <p>1. Функції Міжурядової морської консультативної організації.</p> <p>2. Міжнародна морська організація.</p> <p>3. Міжнародний орган з морського дна.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3, 5, 6-8. Додатковий: 2.</p>	
	<p>Самостійна робота здобувачів</p> <p>1. Підготувати наукове повідомлення на тему: «Співробітництво України та Міжнародної морської організації».</p> <p>2. Підготувати тези на тему: «Комісія з кордонів континентального шельфу: особливості діяльності».</p>	11
	<p>Практичне заняття 4</p> <p>Питання до заняття</p> <p>1. Міжнародна організація морського супутникового зв'язку (ІНМАРСАТ).</p>	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
	2. Неурядові морські організації: повноваження, функції.	
<p>Знати особливості правотворчої функції Міжнародної морської організації, юридичну природу, характерні особливості, правовий статус її актів, їх місце у міжнародному морському праві.</p> <p>Вміти застосовувати знання і розуміння при застосуванні актів Міжнародної морської організації, дослідженні механізмів вдосконалення ефективності імплементації їх норм державами-членами.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 8</p> <p>Міжнародна морська організація як правовий регулятор у сфері торговельного мореплавства</p> <p style="text-align: center;">Лекція 6</p> <p>Міжнародна морська організація як правовий регулятор у сфері торговельного мореплавства</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика актів органів Міжнародної морської організації, їх класифікація. 2. Правовий статус, місце та роль актів органів Міжнародної морської організації. 3. Ефективність виконання актів Міжнародної морської організації державами-членами. 4. Механізми імплементації норм актів Міжнародної морської організації. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2, 3, 5, 6-8. Додатковий: 2.</p> <hr/> <p style="text-align: center;">Самостійна робота здобувачів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати наукову доповідь на тему: «Місце та роль актів Міжнародної морської організації в системі джерел міжнародного морського права». 2. Проаналізувати концепцію контролю державою порту. 3. Підготувати аналітичну записку на тему: «Ефективність виконання актів Міжнародної 	11

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
	морської організації державами-членами: процедури та критерії оцінювання Міжнародною морською організацією».	
	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 5</p> <p style="text-align: center;">Міжнародна морська організація як правовий регулятор у сфері торговельного мореплавства</p> <p style="text-align: center;">Питання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція контролю державою порту. 2. Добровільна схема аудиту зобов'язань держав-членів. 3. Статус Схеми аудиту зобов'язань держав – членів Міжнародної морської організації. 	
<p>Знати особливості міжнародно-правового співробітництва в галузі охорони морського середовища.</p> <p>Вміти застосовувати знання і розуміння при реалізації заходів із охорони та попередження забруднення Світового океану, розробці пропозицій з вдосконалення та розвитку основних напрямків політики співробітництва держав із охорони морського середовища від забруднення.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 9</p> <p style="text-align: center;">Міжнародно-правове співробітництво в галузі охорони морського середовища</p> <p style="text-align: center;">Лекція 7</p> <p style="text-align: center;">Міжнародно-правове співробітництво в галузі охорони морського середовища</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Генеза міжнародно-правового співробітництва в галузі охорони морського середовища. 2. Організаційно-правовий механізм міжнародного співробітництва в галузі охорони морського середовища. 3. Нормативно-правовий механізм міжнародного співробітництва в галузі охорони морського середовища. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3, 5, 6-8. Додатковий: 5, 7.</p>	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
	<p><i>Самостійна робота здобувачів</i></p> <p>1. Підготувати тези на тему: «Міжнародно-правове регулювання протидії забрудненню Світового океану викидами із суден».</p> <p>2. Проаналізуйте Міжнародну конвенцію про втручання у відкритому морі у випадках аварій, які призводять до забруднення нафтою 1969 р., практику її застосування, точки зору науковців та підготуйте аналітичну записку на тему «Право прибережної держави вживати заходи виключного характеру у відкритому морі».</p> <p>Підготуйте наукову доповідь на тему: «Охорона морського середовища: роль міжнародних неурядових організацій».</p>	12
	<p>Практичне заняття 5-6</p> <p>Міжнародно-правове забезпечення охорони морського середовища</p> <p>Питання до заняття</p> <p>1. Співробітництво держав з захисту Світового океану від забруднення з суші.</p> <p>2. Співробітництво держав з захисту Світового океану від забруднення нафтою.</p> <p>3. Співробітництво держав щодо захисту Світового океану від забруднення радіоактивними речовинами.</p>	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
<p>Знати міжнародно-правові норми, що регулюють застосування засобів вирішення міжнародних морських спорів, практику їх застосування.</p> <p>Вміти застосовувати знання і розуміння при врегулюванні спорів у міжнародному морському праві, формувати судження про переваги того або іншого засобу вирішення міжнародного морського спору.</p>	<p>Тема 10. Вирішення міжнародних морських спорів Лекція 8. Вирішення міжнародних морських спорів План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття міжнародного морського спору: доктринальні підходи. 2. Розвиток засобів вирішення міжнародних морських спорів. 3. Принцип мирного вирішення міжнародних морських спорів. 4. Особливості міжнародних морських спорів та засобів їх вирішення у сучасному міжнародному морському праві. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-8. Додатковий: 1, 5, 7.</p> <p>Самостійна робота здобувачів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати наукову доповідь на тему: «Розмежування морських просторів між Росією, Абхазією та Грузією в Чорному морі». 2. Підготувати аналітичну записку на тему: «Доктринальні підходи до визначення статусу Азовського моря та Керченської протоки». 	9
	<p>Практичне заняття 6 Вирішення міжнародних морських спорів</p> <p>Питання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Делімітаційні спори про: розмежування континентального шельфу Північного моря; розмежування континентального шельфу в протоці Ла-Манш; розмежування континентального 	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
	<p>шельфу в Середземному морі між Тунісом та Лівією в затоці Габес, між Лівією та Мальтою; щодо встановлення єдиного морського кордону в затоці Мен; про делімітацію континентального шельфу та рибальських зон у районі Гренландія - Ян-Майєн; щодо морської делімітації між Катаром та Бахрейном.</p> <p>2. Застосування засобів вирішення міжнародних морських спорів в Азово-Чорноморському басейні.</p> <p>3. Потенційні міжнародні морські спори та ситуації в Азово-Чорноморському басейні та перспективи застосування засобів їх вирішення.</p>	
	Участь у конференціях, круглих столах	
	Разом	90

1. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Конвенція ООН з морського права 1982 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_057.
2. Конвенція про режим судноплавства на Дунаї 1948 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_175.
3. Конвенція про відкрите море від 29.04.1952. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_180.
4. Конвенція про територіальне море та прилеглу зону 1958 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_178.
5. Конвенція про континентальний шельф 1958 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_179.
6. Кодекс торговельного мореплавства України 1995 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80>.
7. Конвенція про мирне вирішення міжнародних спорів 1907 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_938.

8. Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транс-кордонному контексті 1991 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_272.
9. Конвенція про режим судноплавства на Дунаї 1948 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_175.
10. Кувейтська регіональна конвенція про співробітництво в галузі захисту морського середовища від забруднення 1978 року. URL: <https://www.informe.org/ru/treaties/kuwait>.
11. Манільська декларація про мирне вирішення спорів 1982 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_568.
12. Міжнародна конвенція з попередження забруднення з суден 1973/78 рр. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/896_009.
13. Міжнародна Конвенція запобігання забрудненню скидами відходів і інших матеріалів 1972 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_127.
14. Міжнародна конвенція по охороні людського життя на морі 1974 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_251.
15. Міжнародна Конвенція по забезпеченню готовності на випадок забруднення нафтою, боротьби з ним і співробітництву 1990 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_366.
16. Конвенція про Міжнародну організацію морського супутникового зв'язку (ІНМАРСАТ) 1976 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_017.

Основний

1. Henriksen A. International Law: Second Edition. Oxford University Press. London, 2019. 384 p.
2. Tanaka Y. The International Law of the Sea: 3rd edition. Cambridge University Press, 2019. 557 p.
3. The International Law of the Sea: 2nd Edition. D. R. Rothwell, T. Stephens. Hart Publishing, 2016. 608 p.
4. Гончаренко О.М. Міжнародний комерційний арбітраж : навч. посіб. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2014. 203 с.
5. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, М. М. Гнатовський та ін.]; за заг. ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2018. Т. 2. 624 с.
6. Морське право: підручн. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкина. Одеса : Фенікс, 2011. 382 с.
7. Анцелевич Г.А. Международное морское право: монография в 2-х т. Т. 1. К.: Зовнішня торгівля, 2011. 380 с.
8. Анцелевич Г.А. Международное морское право: монография в 2-х т. Т. 2. К.: Зовнішня торгівля, 2011. 232 с.

Додатковий

1. Barros A. S. Matthews v. The United Kingdom, App. No. 24833/94, European Court of Human Rights, 18 February 1999 / Ana Sofia Barros. Judicial Decisions on the Law of International Organizations [edited by C. Ryngaert, I. F. Dekker, R. A. Wessel and J. Wouters]. Oxford : Oxford University Press, 2016. 290 p.

2. Білляр К.Л. Особливості правотворчої функції міжнародної морської організації: Дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.11 – міжнародне право. Київ, 2016. 224 с.

3. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.]; за заг. ред. В. В. Мицика. – Харків: Право, 2019. – Т. 1. Основи теорії. – 416 с.

4. Панфілова Ю.М. Міжнародно-правовий механізм протидії проявам актів насильства у водах Світового океану : монографія. Одеса: Фенікс, 2012. 215 с.

5. Ярова А. О. Відповідальність держав за забруднення морського середовища. Jurnal Juridic national. Teoriesi Practica. Chisinau: Institut Privade Invatamint. 2015. № 6 (16). С. 259–264.

6. Ярова А. О. Правова природа аварійного випадку в міжнародному морському праві: поняття, класифікація. Держава і право: зб. наук. праць. юридичні і політичні науки. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2015. Вип. 67. С. 395–408.

7. Ярова А. О. Практика розгляду спорів щодо забруднення морського середовища в результаті аварійного випадку. Oxford Journal of Legal Studies. 2017. Issues 4 (2). Volume 37. P. 923–933.

Internet-ресурси

1. Статут Міжнародного Трибуналу з морського права. URL: <http://www.tematea.org/russian/?q=node/2240>.

2. Статут Організації Об'єднаних Націй. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_010.

3. Міжнародний орган по морському дну. URL: <https://www.un.org/ru/law/lawsea/seabed/>

4. Міжнародна організація морського супутникового зв'язку INMARSAT. URL: www.inmarsat.com

5. Міжнародна організація праці. URL: ilo.org.

6. Міжнародна морська організація. URL: imo.org.

7. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>

Курсивом виділено літературу, яка є в наявності в бібліотеці КНТЕУ.